

Syntien kaupungin harmaa arki

ROWLEY, REX J. (2013). *Everyday Las Vegas. Local life in a tourist town*. 251 s. University of Nevada Press, Reno & Las Vegas.

Las Vegas on yksi maailman tunnetuimmista ja oma-leimaisimmista kaupungeista. Mielikuvat neonvalojen, rahapelien, glamourin ja transgressioiden täyteisestä ”syntien kaupungista” ovat levinneet laajalle elokuvien, tv-sarjojen, kaunokirjallisuuden ja populaarimusiikin välittäminä. Ihmisillä ympäri maailmaa on varmasti melko yhtenäinen näkemys siitä, minkälainen paikka Las

Vegas on – eikä käsitys juuri muutu, jos itse vierailee tässä ”aikuisten huvipuistossa”. Mielikuvien Las Vegas konkretisoituu kuitenkin lähinnä muutaman kilometrin mittaisella Las Vegas Boulevardin pätkällä, ”Stripillä”, jolla suuri osa megalomaanisista ja maineikkaimmista kasinokomplekseista sijaitsee. Viihdeytimen ulkopuolella aukeaa aivan toinen todellisuus, metropolialueen parin miljoonan asukkaan arkiympäristö.

Yhdysvaltalainen maantieteilijä Rex Rowley nostaa teoksessaan esille kulissien takaisen Las Vegasin, paikallisten kaupungin, jossa ympärivuorokautisen juhlimisen

sijasta tehdään töitä, viedään lapsia päiväkotiin tai kouluun, ostetaan ruokaa lähikaupasta, käydään kirkossa ja tavataan ystäviä ja sukulaisia. Tässä Las Vegasissa glamour ja jännitys ovat korvautuneet tavanomaisella arjella. Teoksen aihe paljastaa jotain olennaista Las Vegasin ainutlaatuisesta luonteesta: mistä muusta kaupungista voisi perustellusti laatia (kiinnostavan) kirjaimittaisen tutkimuksen, joka keskittyy ihmisten arkirutiineihin?

Rowley esittelee ansiokkaasti ja vivahteikkaasti arkea ”maailman viihdepääkaupungissa”. Hän tukeutuu yli saataan haastatteluihin, sanomalehtiteksteihin sekä omaan lapsuuteensa ja nuoruuteensa Las Vegasissa. Aluksi Rowley asettaa kaupungin kontekstiinsa kuvaamalla tiiviisti, miten pieni rautatienvarren kylä kasvoi sadassa vuodessa suuruudenhulluksi surrealismin keskukseksi.

Kuvaus sijoittaa kaupungin myös maantieteelliseen kontekstiinsa: Nevadan osavaltioon, Clarkin piirikuntaan, Mojaven aavikolle ja Las Vegasin laaksoon. Maantieteellinen kontekstuaalisointi auttaa ymmärtämään kaupungin hallinnollista monimutkaisuutta. Esimerkiksi maailmankuulu Strip ei itse asiassa sijaitse varsinaisessa Las Vegasin kaupungissa, vaan pääasiassa Clarkin piirikunnan alueella. Laajemmin ymmärrettyinä Las Vegasin voi kuitenkin mieltää koko Las Vegasin laakson alueeksi, johon siis sisältyy muitakin hallinnollisia yksiköitä kuin varsinainen Las Vegasin kaupunki.

Paikallisten elämään kaupungin kasvu on vaikuttanut voimakkaasti. Las Vegas on ollut vuosikymmenien ajan yksi Yhdysvaltain nopeimmin kasvavista kaupungeista, ja kasvun vauhti on vaikuttanut esimerkiksi palvelurakenteeseen ja liikennejärjestelyihin. Krooniset liikenneuhkat ja kaootinen autoilukulttuuri ovatkin paikallisten yleisimpiä harmituksen aiheita. Yhtäältä paikalliset kokevat kasvun aiheuttamat komplikaatiot huolestuttavina, mutta toisaalta he määrittelevät ne osaksi kaupungin luonnetta: Las Vegasin on ollut pakko sopeutua rajustikin muuttuviin olosuhteisiin, ja sopeutumiskyvystä on tullut osa kaupungin ja sen asukkaiden identiteettiä.

Teoksessa tuodaan vahvasti esille paikallisten jyrkkä rajanveto heidän itsensä ja matkailijoiden välille. Kuitenkin ”paikallisen” määrittelemineen on hankalaa, sillä kaupungin väestö muuttuu jatkuvasti. Las Vegas on luonteeltaan ”väliaikainen” ja ”levoton” asuinpaikka; ihmisiä saapuu kaupunkiin esimerkiksi helpon rahan ja työn houkuttelemina ja poistuu todellisuuden osoittaututtua unelmia karummaksi. Vuonna 2007 tehdyn kyselyn mukaan 96 prosenttia Las Vegasin asukkaista oli syntynyt muualla kuin Nevadassa. Niinpä ”paikallisen” statuksen saattaa ansaita melko nopealla aikataululla, mutta moni ei miellä itseään sellaiseksi vielä vuosikymmenienkään jälkeen, koska on koko ajan asennoitunut Vegas-aikaansa vain tilapäisenä ratkaisuna. Joka tapauksessa paikallisuutta

korostetaan eronteoin. Paikalliset esimerkiksi karttavat Stripiä, ellei siellä ole syytä vierailta vaikkapa ulko-paikkakuntalaisen sukulaisen tai ystävän kanssa. Kaupungin asukkailla onkin omat ”naapurustokasinonsa” ja viihdekompleksinsa, jotka sijaitsevat keskustan ulkopuolisissa kaupunginosissa tai esikaupungeissa.

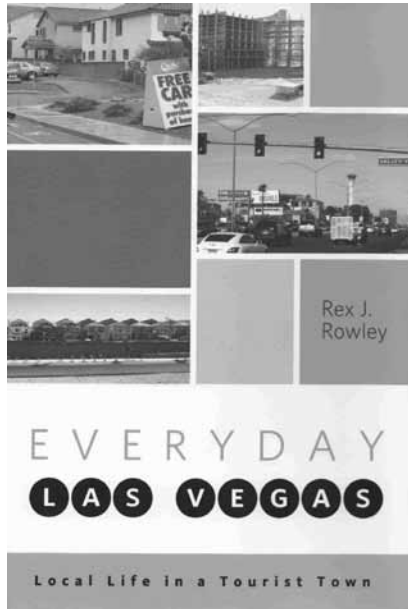
Toisaalta teoksessa tuodaan kiehtovasti esille se, että erottautumisesta huolimatta paikalliset ovat tiiviisti sidoksissa matkailijoiden Las Vegasiin. Esimerkiksi mielikuvat Las Vegasista ovat osa paikallisten asukkaiden identiteettiä, sillä lasvegasisuus on muiden silmissä erikoista, jopa hämmästyksen aihe. Paikalliset ovat lisäksi joutuneet sopeutumaan kaupungin ympärivuorokautiseen elämänrytmiin, sillä heidän työnsä on usein joko suoraan tai välillisesti kytköksissä matkailuun ja rahapelaamiseen. Tällä on ollut absurdejakin seurauksia. Paikallisille on esimerkiksi tarjottava lastenhoito- ja palveluja öisin, ja opettajien on vaikea saada yhteyttä lasten vanhempiin, sillä vanhemmat nukkuvat aina päivisin oltuaan yön töissä. Nurinkuristen päivärhythmiä etuna on toki palveluiden saatavuus ympäri vuorokauden. Ristiriitaisuus tavanomaisuuden korostamisen ja erityislaatuisuudesta nauttimisen välillä on yksi teoksen kantavia teemoja.

Teoksen merkittävin vahvuus piilee siinä, että se nostaa esille odottamattomia piirteitä Las Vegasista. Ihmisiä syntyy, käy koulua ja kasvaa aikuisiksi Las Vegasissa. Syntien kaupungissa on kirkkoja, moskeijoita ja vireää uskonnollista elämää: jumalanpalveluksissa voi käydä jopa keskellä yötä ja uskonnollisten yhteisöjen tapahtumat voivat itse asiassa toimia sosiaalisen elämän kiintopisteinä, joissa erilaisia päivärhythmejä elävät

paikalliset voivat luontevasti tavata toisiaan. Erään haastattelun ortodoksinen mielestä Las Vegas on maailman uskonnollisin kaupunki, sillä ”täällä on enemmän rukoilevia ihmisiä kuin missään muualla maailmassa (...) täällä kun olet pelipöydässä ja tarvitset jonkin tietyn kortin tai numeron, todella tarkoitat sitä” (s. 188).

Toinen teoksen vahvuuksista on Rowleyn kyky hyödyntää valokuvia ja karttoja perustellusti ja havainnollistavasti. Valitettavasti mustavalkoisina painetut kuvat eivät tee oikeutta Las Vegasin värikkäille maisemille ja kartatkin ovat paikoitellen ulkoasultaan turhan ”teknisen” näköisiä ja vaikeaselkoisia. Parhaimmillaan kuvitus on kuitenkin innovatiivista; esimerkiksi GIS-pohjainen kartta (s. 155), joka havainnollistaa miten Stripin tunnistettava siluetti on nähtävissä lähes koko Las Vegasin laakson alueella. Turistien Las Vegasista muistuttava kulttuurin maisema on siis kiinnostavasti jatkuvasti visuaalisesti läsnä laakson asukkailla.

Teoksen heikkoudeksi muodostuu haastatteluaineiston ajoittainen heterogeenisuus. Kuten teoksessa ansiokkaasti pohditaan, ”paikallisten” määritelmän alle sisältyy

niin monimuotoinen joukko ihmisiä, että yhteisen nimitäjän käyttäminen heistä on kyseenalaista. Tästä syystä myös mielipiteet vaihtelevat ääriäidasta toiseen vastajasta riippuen ja paikoitellen vaarana onkin yksittäisten ihmisten mielipiteiden esittäminen laajemmin hyväksytynä yleisenä näkemyksenä. Nähdäkseni Rowley selviää tästä haasteesta kuitenkin melko puhtain paperein.

Teoksen ydinsanoma on kiistaton: Las Vegasilla on kaksi puolta, jotka ovat kokijoilleen aivan yhtä todellisia. Yhtäältä Las Vegas määrittyy vierailijoille Stripin edustaman eskapismien kautta eräänlaisena liminaalitulana – suuren maailman ruotsinlaivana – ja toisaalta paikallisille kaupunki on aivan yhtä arkinen kotipaikka kuin marras-

kuinen Virrat sen asukkaille. Teoksen keskeisin viesti kiteytyykin Rowleyn toteamukseen, että Las Vegasissa on ”kaksi paikkaa, jotka jakavat saman tilan” (s. 133). Yhdestä niistä on tehty lukemattomia tarunhohtoisia elokuvia ja lauluja, joten oli aikakin, että myös toinen noteerataan – olkoonkin sitten kyse vain arkisen harmaasta akateemisesta tutkimuksesta.

MATIAS KAREKALLAS

*Geotieteiden ja maantieteen laitos & Sosiaalitieteiden laitos,
Helsingin yliopisto /
Pelitoiminnan tutkimussäätiö*